

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 42. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Hatszázmillióval támogatja a kormány a külhoni fiatal vállalkozókat

Hatszázmillió forinttal támogatja a kormány a külhoni magyar fiatal vállalkozókat - jelentette be a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára hétfőn Budapesten. Szilágyi Péter „a Magyarországgal szomszédos országokban nyilvántartott és működő fiatal magyar vállalkozások támogatására” meghirdetett pályázat eredményeiről tartott sajtótájékoztatón elmondta: a júniusban meghirdetett pályázatra 967 támogatási kérelmet nyújtottak be, ezek közül 117 nyert. A legtöbb, 511 pályázat Erdélyből érkezett, ezek közül 68 kapott összesen több mint 340 millió forintot. A Vajdaságból a 154 pályázatból 15, a Felvidékről 147-ből 16, a Kárpátaljáról 139-ből 15 nyert. Muravidékről 9, Horvátországból 7 pályázat érkezett, és 2, illetve 1 kapott támogatást. Szilágyi Péter kitért arra, hogy a mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozások közül 23 pályázó nyert, közülük 16 kezdő; a 94 támogatott nem mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozás közül 22 a most induló vállalkozás. A legtöbb támogatási igény a szolgáltatóiparból és a növénytermesztés területéről érkezett, de sok pályázat volt az építészet, a feldolgozóipar és az egészségügy területéről is - tette hozzá. Az államtitkár kiemelte, a pályázati támogatás 100 százalékos, vagyis a nyertesek a teljes igényelt összeget megkapják. Szólt arról is, hogy a külhoni magyar fiatal vállalkozók éve program kerete összesen 750 millió forint. Ebből eredetileg 525 millió forintot különítettek el a pályázatra, de a nagy érdeklődés miatt az összeget 600 millió forintra emelték.

Hivatalos státust kér a magyar nyelvnek az RMDSZ

Hivatalos státust szorgalmaz a magyar nyelv számára az RMDSZ – derült ki hétfőn, amikor szövetség vezetői leadták a parlamenti választásokon való induláshoz szükséges támogató aláírásokat Bukarestben, a központi választási bizottságnál (BEC). Romániában a választói névjegyzékben szereplő csaknem 19 millió állampolgár legalább egy százaléka, vagyis 190 ezer választó támogató aláírása szükséges ahhoz, hogy egy párt vagy kisebbségi szervezet országos jelöltlistát állíthasson. A magyar érdekképviselet által gyűjtött csaknem 230 ezer aláírás közül több mint 226 ezret igazolt a BEC, így az RMDSZ az ország valamennyi megyéjében és a külföldi választókerületben is indíthat jelölteket. Kelemen Hunor elnök a jelen lévő újságíróknak megerősítette: az RMDSZ élni is fog ezzel a joggal a decemberi parlamenti választásokon. „Az RMDSZ célja, hogy arányos képviseletet biztosítson az erdélyi magyarságnak és érvényesítse érdekeit a törvényhozásban, amikor – az RMDSZ által bírált – közigazgatási stratégiáról, az oktatási reformról, vagy az alkotmány módosításáról születik döntés” – idézte az MTI a politikust. Kelemen Hunor elmondta: az alakulat a regionális identitások erősödését, Erdély fejlesztését támogatja, a közösségi jogokat tartja a jövő zálogának, és a jelenlegi 20-ról 10 százalékra akarja leszállítani azt a lakosságarányt, amelynél egy kisebbségi közösség használhatja

anyanyelvét a közigazgatásban. Az RMDSZ választási programjába az is bekerül, hogy a magyar is legyen hivatalos nyelv, ahol a magyarok élnek többségben. Az RMDSZ elnöke rámutatott: a szövetség frakciójának több mint fele megújul. Az RMDSZ jelöltlistáin két befutónak számító helyet átengedett a Magyar Polgári Pártnak (MPP) a szeptemberben kötött együttműködési megállapodásuknak megfelelően. Az aláírások iktatásánál – az RMDSZ jelenlegi törvényhozói mellett – a BEC-nél Biró Zsolt, az MPP elnöke is megjelent, aki Maros megyében az RMDSZ-listán indul parlamenti képviselői tisztségért. Az MTI kérdésére a pártelnök elmondta: az MPP is gyűjtött aláírásokat, a közös választási kampányból is kiveti részét, ugyanakkor a párt saját arculatát is szeretné megjeleníteni. Biró Zsolt szerint az MPP és az RMDSZ programjában sok közös pont van, és kifejezte reményét, hogy később a parlamentben is megtalálják az együttműködés módját.

EMNP: Toró T. Tibor indul független jelöltként Háromszéken

Háromszéken az Erdélyi Magyar Néppárt alapító elnöke és jelenlegi alelnöke, Toró T. Tibor indul „jogilag független, de politikailag elkötelezett” képviselőjelöltként a Néppárt támogatásával. Ezt a EMNP háromszéki elnöke, Balázs Attila jelentette be csütörtöki, sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatón, a jelölt társaságában. „Kovászna megyében évek óta 40 százalék körül mozog a választásokon való részvételi arány, így még mindig van 58-59 százaléknyi szavazótábor, akiket meg lehet szólítani, van, aki elmenjen és szavazzon” – mondta Balázs Attila. Toró T. Tibor, az EMNP országos alelnöke elmondta: az országos választmány döntése értelmében a Néppárt nem indul a decemberi parlamenti választásokon, és a megyei szervezetekre bízták, hogy támogattak-e vagy sem független jelöltek. Ez a döntés a párton belül egyesekben csalódást okozott, sokan szorgalmazták, hogy pártként kell elindulni a választásokon, és többmenetes tárgyalás után végül úgy döntöttek, alternatívát kell kínálni azoknak, akik nem szoktak és nem akarnak a tulipánra szavazni. Ha pártként indultak volna a „vagy-vagy” stratégia érvényesült volna, hiszen két magyar politikai szervezet nem tudja teljesíteni az 5 százalékot vagy az alternatív választási küszöböt, magyarázta Toró T. Tibor, aki szerint a Néppárt indulását romboló stratégiaként értékelték, bár megítélése szerint egyes RMDSZ-es jelöltek ezt megérdemelték volna. Végül olyan stratégia mellett döntöttek, hogy alternatívát kínálnak az embereknek, és lehetőséget, hogy az EMNP is küldhessen képviselőt a parlamentbe, ezért jogilag független jelöltek kerestek, akik viszont hajlandóak a pártért tenni. Toró T. Tibor szerint a választási törvény alapján a független jelöltnek annyi szavazatot kell összegyűjtenie, amennyi egy mandátum megszerzéséhez elegendő. Kovászna megyében 4 képviselői mandátum van, így számításaik szerint minden harmadik magyar szavazatot – a részvétel függvényében 15.000 – 20.000 voksot – kell megszereznie. „Ez nem kevés, de nem is elérhetetlen számunkra”, mondta Toró T. Tibor. Az EMNP alelnöke négy éve ugyancsak Háromszéken, de akkor a Néppárt színeiben indult képviselőjelöltként a sepsiszéki választókerületben, ahol 7367 voksot (19,57 százalék) kapott. Toró kifejtette: nem akarnak

elbújni, így a függetlent az ő esetében idézőjelbe teszik, hiszen nehéz lenne elhíttetni a választókkal, hogy az EMNP alapító elnökeként független a Néppárttól. Hozzátette: Háromszéken több jelölt neve is felmerült, így például szóba került Kovács István unitárius esperes, Bereczki Kinga civil szervezeti vezető vagy Sánta Imre református lelkész, akik elkötelezettek a Néppárt értékrendje mellett, de számukra a bukaresti pálya nem volt vonzó. Csütörtökön elkezdték az indulásához szükséges támogató aláírások gyűjtését, a választási jegyzékben szereplők 1 százalékának – mintegy 2000 embernek – támogatására van szükség. A közelgő választási kampányról Toró T. Tibor elmondta: ő kinyújtja kezét a háromszéki RMDSZ két meghatározó személyisége, Tamás Sándor és Antal Árpád fele, hiszen a politika ugyan elsodorta őket egymás mellől, de emberi kapcsolataikban van annyi tartalék, hogy meg tudnak abban egyezni: a kampány során nem bántják egymást.

Soltész Miklós: be kell gyógyítani a 2004-es népszavazás okozta sebeket

Be kell gyógyítani azokat a sebeket, amelyeket a 2004. december 5-i népszavazással az akkori szocialista-liberális kormány a külföldi magyarokon ejtett - jelentette ki Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára szerdán Királyhelmecen, ahol a helyi magyar tannyelvű általános iskola több mint 80 magyar iskolakezdő kisdiákjának adták át a Rákóczi Szövetség beiratkozási ösztöndíját. A Rákóczi Szövetség Beiratkozási Programja 2004-ben indult azzal a céllal, hogy minél több külföldi magyar család írassa magyar tannyelvű iskolába gyermekét. A beiratkozási támogatások ünnepélyes átadásán mondott beszédében Soltész Miklós rámutatott: a beiratkozási ösztöndíjprogram keretében csak az idén 3550 felvidéki magyar gyermek és családja részesült a tízezer forintos támogatásban, az egész Kárpát-medencét tekintve pedig csaknem hatezren kapnak ilyen támogatást. Hozzátette: ezen a támogatáson felül a magyar kormány, nemzetpolitikája keretében oktatási és nevelési támogatást is ad a külföldi magyar iskolások számára, ez a 3,8 milliárd forintnyi összeg 250 ezer diák iskoláztatását segíti. Megjegyezte: a magyar kormány ezen segítségével semmilyen formában nem gyengíti az anyaországot, ugyanakkor hozzájárul a két ország, jelen esetben Magyarország és Szlovákia kapcsolatainak további javításához. Kiemelte: ezek a támogatások a Kárpát-medencében élő magyar nemzetrészek megmaradását segítik, ugyanakkor a felelősségvállalás mellett azoknak a sebeknek a begyógyításához is hozzásegítenek, amelyeket az okozott, hogy a 2004-es népszavazással a szocialista-liberális kormányzat eltaszította magától a külföldi magyarokat. „Ez az összefogás, amely a civil szervezetek, így a Rákóczi Szövetség, a kormányzat és a helyi önkormányzatok között megvalósult, határozottan segíti a magyarság megmaradását a

Kárpát-medence különböző országaiban” - szögezte le Soltész Miklós. Kifejtette: az elmúlt évek tapasztalatai is megmutatták, hogy a támogatási programra óriási szükség van, mivel az is hozzájárult, hogy az elmúlt években sikerült stabilizálni a magyar iskolákba beiratkozó elsősök számát a Felvidéken. „Az üzenet elért a szülőkhöz” - állapította meg az államtitkár, hozzátéve: az iskolafenntartókhoz pedig az az üzenet ért el, hogy tartaniuk kell az oktatási intézményeik színvonalát, mert az iskolaválasztásnál az az egyik legfontosabb szempont a szülők számára.

Újabb magyar állami kitüntetések kerültek Vajdaságba

Rangos állami kitüntetést vehetett át újabb négy meghatározó vajdasági magyar személyiség. Áder János köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesítette Faragó Árpád színművészt, a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést adományozott Ladóczki Gábor nyugalmazott testnevelő tanárnak és Mihályi Katalin újságírónőnek, valamint Magyar Ezüst Érdemkeresztet dr. Mészáros Zoltán történésznek. A kitüntetéseket Magyarország szabadkai főkonzulja, dr. Babity János adta át csütörtökön a Szabadkai Magyar Főkonzulátus dísztermében. „A kitüntetettek száma is mutatja a vajdasági magyarság eredményeinek és helytállásának elismerését” – mutatott rá köszöntőjében a szabadkai főkonzul hozzátéve, hogy a belgrádi magyar nagykövetség felterjesztésében is érkezett idén rangos kitüntetés Budapestről, így még több jeles kitüntetéssel gazdagodott a vajdasági magyarság.

Fókuszban a kisebbségi oktatás

Muamer Zukorlić, a köztársasági parlament oktatási bizottságának elnöke ma fogadta öt kisebbségi nemzeti tanács, köztük az MNT képviselőit. Mint Jerasz Anikó, a Magyar Nemzeti Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke elmondta: Zukorlić urat és a parlament oktatási bizottságának jelen levő tagjait megismertették a nemzeti kisebbségek oktatása terén jelen levő problémákkal, különösen az anyanyelvápolás terén, illetve e tantárgy státusa körül jelen levő gondokkal, valamint a megbeszélésen a kis létszámú osztályok meglétével, megmaradásával kapcsolatban elhangzott, hogy ezeknek továbbra is önálló tagozatként kellene működniük. „Nyitottságra leltünk, és ígéretet kaptunk arra, hogy az oktatási bizottság elnöke és jelen levő tagjai felkarolják a gondok orvoslását. Abban állapodtunk meg, hogy a nemzeti tanácsok koordinációs testülete a legrövidebb időn belül ki fogja dolgozni azokat a javaslatokat, amelyek tartós megoldást jelenthetnek. Ezeket Zukorlić úr elé terjesztjük, aki megismerteti ennek tartalmával a bizottság tagjait, valamint eljuttatja a minisztériumba is, és közös megoldást fogunk találni a kisebbségi oktatás területén felmerülő problémákra” – mondta Jerasz Anikó.

A diktatúrák áldozataira emlékeztek Kárpátalján

Latorcai Csaba a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára megkoszorúzta a sztálinizmus áldozatainak emlékművét Csapon, ahol látogatást tett a kommunista diktatúra időszakában a többi magyar történelmi felekezettel együtt üldözött római katolikus egyházközségnél. A találkozó során kifejezésre juttatta abbéli reményét, hogy magyar kormányzati támogatással sikerül a hosszú évtizedek óta használhatatlan orgonát felújítva hitéleti és kulturális célokra is használhatóvá tenni. Ezt követően megbeszéléseket folytatott Balogh Oszkár alpolgármesterrel Csap városának 1947 óta megoldatlan ivóvízellátása és a szennyvíztisztítás problémáinak megoldása érdekében, amely az anyaországi területen is környezeti károkkal fenyegethet, hacsak rövid időn belül nem sikerül a szennyvíztisztító üzem felújítani. A helyettes államtitkár Ungváron emlékművet avatott a II. világháborúban elpusztított kárpátaljai zsidóság emlékére. Az emlékmű felállítását a Miniszterelnökség támogatta. Latorcai Csaba beszédében kiemelte: az elpusztítottak és a meg nem születettek hiányoznak Kárpátalja, Magyarország és Európa életéből. Emlékeztetett arra is, hogy sok millió embernek, akik túléltek a világháború és akár a koncentrációs táborok poklát, hamarosan újabb üldöztetéssel kellett szembenézniük: a Szovjetunió embertelen diktatúrájával, benne a Gulag táborainak borzalmaival. Magyarország Kormánya ezért hirdetett emlékét a GULAG táboraiiba hurcolt honfitársaink emlékére. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulóján pedig a magyarság világra szóló hőstettére emlékezünk. A mártírok emlékezete, a hősök és embermentők példája és a Teremtőbe vetett bizalom adhat erőt ahhoz, hogy képesek legyünk újra és újra felülmúlni korábbi teljesítményeinket, megerősíteni közösségeinket, szolgálni hazánkat, magyar nemzetünket, Közép-Európa és benne a Kárpát-medence népeinek megbékélését, baráti kézfogását – hangsúlyozta Latorcai Csaba.

Ismét terítéken a kettős állampolgárság Ukrajnában

Büntetőjogi felelősségre vonnák és megfosztanak ukrán állampolgárságuktól a kettős állampolgárokat – jelentette ki Ihor Moszjicsuk parlamenti képviselő. Az erről szóló törvénytervezetet most készítik elő, szükségességét Ukrajna nemzeti érdekeinek védelmével magyarázzák. Ki kell dolgoznunk az erre vonatkozó jogszabályokat – véli Moszjicsuk, mivel más országok tömegesen adnak állampolgárságot az ukrán állampolgárok számára. A képviselő szerint a Krím annektálásánál is nagy szerepe volt az orosz állampolgárság „osztogatásának”. Az oroszok mellett példaként hozza fel a Jobbik ukránellenes tevékenységét, a moldávok állítólagos területi igényeit, s szerinte a lengyelek

soviniszta megmozdulása is gyors és hatékony cselekvést igényel. A jelenlegi törvények nem tiltják, de nem is engedélyezik a kettős állampolgárságot, valójában nem rendelkeznek konkrétan erről a tényállásról, ugyanakkor az alkotmány egyetlen állampolgárságot ismer el. A külföldi állampolgárság eltitkolásáért közigazgatási bírság jár. 170–510 hrvnya közötti összeggel büntethető az az önként külföldi állampolgárságot szerzett személy, aki nem, vagy csak késve nyilatkozik erről. Ugyanezért a vétségért az államhatalmi vagy önkormányzati tisztviselőknek jóval többet kell fizetniük: 850-től 1700 hrvnyáig terjedő pénzbírságot, de akár el is bocsáthatják őket munkahelyükről. A Batykivicsina (Haza) párt 2014 februárjában nyújtott be törvénytervezetet a Legfelsőbb Tanácshoz, melyben büntetőjogi felelősségre vonást helyezett kilátásba azoknak, akik nem jelentik be, hogy felvették más ország állampolgárságát. Azóta számos hasonló kezdeményezés történt, melyek közül egy sem jutott el a megvalósításig. Nem hivatalos adatok szerint Ukrajnában több százezren vannak birtokában egynél több állampolgárságnak. Kétséges, hogy a módosítás tervezésekor a Radikális Párt képviselője figyelembe vette volna a lesújtó demográfiai, kivándorlási mutatókat. A kettős állampolgárság szigorú szankcionálásával, az ukrán állampolgárság megvonásával az érintetteket valósággal elüldözhetik az országból, azokat is, akik eddig a maradás mellett döntöttek. Kérdés továbbá az is, hogy hogyan akarja megszavaztatni a törvénytervezetet a két, nem ritkán három ország állampolgárságával rendelkező képviselőtársaival.

A külhoni magyarság jövője a helyi magyar oktatás lététől függ

Amikor nemzetpolitikáról, megmaradásról, a magyarság jövőjéről beszélünk, nagyon hamar az anyanyelvi oktatásra, a magyar iskolákra terelődik a szó, mert a külhoni nemzetrészek jövője leginkább a helyi magyar oktatás lététől és tartalmától függ - hangsúlyozta Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára szombaton Eszéken, ahol részt vett Horvátországi Magyar Pedagógusok Fórumának (HMPF) 15. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségen. Elmondta, hogy az anyanyelvi oktatás megerősítéséért és a fiatal generációk jövőjéért való tenni akarás hívta életre a rendszerváltást követően a külhoni magyar pedagógusszervezeteket is. "Horvátországban ekkor a háborús körülmények miatt sokkal nehezebb helyzetben, a romok közül, a létében fenyegetett és szétforgácsolódott közösségben kellett a magyar iskola és a magyar gyermekek nevelésének ügyét szolgálni" - emelte ki Potápi Árpád János, az MTI rendelkezésére bocsátott beszéde szerint. A nemzetpolitikai államtitkárság úgy vélte: a horvátországi magyarok már számtalanszor megmutatták, hogy egy kis közösség is lehet sikeres és ellent tud állni az idők viharának. Az államtitkár szerint ma is szükség van minden nemzetileg elkötelezett magyar pedagógusra és értelmiségire, hogy minden iskolaérett kisgyermek szüleiivel megértesse az anyanyelven való tanulás életünket és közösségünket meghatározó jelentőségét. Hozzátette: fontos, hogy mind szélesebb körben

tudatosítsák és példákkal támasszák alá, hogy az alapok anyanyelven történő elsajátítása előnyt jelent. "2016-ban a horvátországi magyarság szép szakmai és politikai sikereket ért el" - mondta, majd a horvátországi magyarság erősödő közösséget, a megőrzött, szilárd magyarságtudat mellé létszámbeli gyarapodást kívánt "a bölcsőkben és a magyar iskolapadokban egyaránt". Csapó Nándor, a HMPF elnöke az MTI-nek telefonon elmondta: tevékenységük egyik fontos célja az oktatás minőségének javítása, ezért mindent elkövetnek annak érdekében, hogy lehetőséget biztosítsanak a pedagógusoknak a továbbképzésre, tematikus programjaikkal pedig segítsék a magyar gyerekek beiskoláztatását. A szakmai szervezet az évek során számos programot, rendezvényt szervezett felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt - mondta a HMPF elnöke, majd hozzáfűzte: mindezt nem tudták volna teljesíteni az anyaország támogatása nélkül. "Reméljük, hogy lesz elég erőnk és tudásunk a jövőben is eleget tenni feladatainkat és megfelelni a modern kihívásoknak" - tette hozzá végezetül Csapó Nándor. A rendezvénynek, amelyet rövid kulturális program is kísért, a Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ (HMOMK) adott otthon. A helyi és magyarországi politikusok, iskolaigazgatók mellett az ünnepségen többek között részt vettek a kárpát-medencei pedagógusszervezetek vezetői is.

A HMDK 2017-et Ács Gedeon-emlékévvé nyilvánította

Jövőre lesz Ács Gedeon, Kossuth tábori lelkészének, a 1848-49-es szabadságharc résztvevője halálának a 130. évfordulója, éppen ezért a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) 2017-et Ács Gedeon-emlékévvé nyilvánította. „A 2017-es esztendő halálának 130. évfordulója alkalmából Ács Gedeon-emlékévvé nyilvánítjuk” – mondta Jakab Sándor, a HMDK elnöke. Hozzátette azt is, hogy mindezt a reformáció kezdetének 500. évfordulója eseményei közé szeretnék illeszteni, hiszen Ács tiszteletes Alsó-Baranya nagytudású lelkésze volt. Az érdekvédelmi és érdekképviseleti szervezet elnöke elmondta azt is, az emlékév során különböző programokat terveznek, könyvet jelentetnek meg, és egy emléktábla elhelyezésére is sor kerül a lelkész bellyei szülőházán.

